

Kamienica Pod Blachą na Rynku Głównym

2020-10-02

Jeśli nie wiesz, która krakowska kamienica jako jedyna z mieszczańskiej zabudowy mieszkalnej Krakowa została zaznaczona na najstłynniejszym widoku miasta z lat 1603-1605 i opisana „lapidea dicta sub aere” („kamienica zwana pod miedzią”), daj się zaprosić do lektury kolejnego odcinka cyklu #krakowheritage, w którym przybliżamy odnowione krakowskie zabytki i zachęcamy do spacerowania ich szlakiem.

Kamienica Pod Blachą zlokalizowana jest w zachodniej pierzei Rynku Głównego pod numerem 29, pomiędzy ulicami św. Anny i Szewską. Nazwa kamienicy wiąże się z materiałem, jakim był i jest pokryty jej dach. Dzieje budynku, nierozzerwalnie związane z historią miasta, są interesujące nie tylko dla pasjonatów historii czy architektury.

Już w XIII wieku w tym miejscu stał budynek murowany. Kamienica została wybudowana w XV wieku, a następnie była wielokrotnie przebudowywana. Przez wieki jej właścicielami byli znamienici krakowianie m.in. kupcy, lekarze, przedsiębiorcy.

W XVI wieku kamienica należała m.in. do rodziny Fischauserów i wtedy właśnie jej dach został pokryty miedzianą blachą. Przedsięwzięcie to wiązało się z ogromnymi kosztami, ale dzięki temu, że ówcześni właściciele zarządzali kopalniami i hutami w Olkuszu, mogli sobie na taki wydatek pozwolić.

Prawdopodobnie z powodu wysokiego, górującego nad innymi budynkami, pokrytego miedzianą blachą dachu, kamienica jako jedyna z mieszczańskiej zabudowy mieszkalnej Krakowa została zaznaczona na najstłynniejszym widoku miasta z lat 1603-1605 i opisana „lapidea dicta sub aere” („kamienica zwana pod miedzią”).

W XVIII wieku zmieniono pokrycie dachu na gont, a w XIX na blachę ocynkowaną. Kamienicę ze względu na pałacowy charakter zamieszkiwały rodziny patrycjuszowskie: Koślowie, Schikrowie (Scholkraf, Schildgroff), Fihauzerowie, Małachowscy. Kamienica należała również do Andrzeja von Ende Wolfowicza i jeszcze w 1702 zwana była „Wulfowicowską”.

Przed 1865r. rozpoczęto przebudowę kamienicy według projektu Filipa Pokutyńskiego dla Franciszka Ksawerego Miliewskiego, ówczynie jednego z najbogatszych mieszczan krakowskich. W 1871 r. wiedeński architekt Teofil von Hansen zaprojektował obecną, trzykondygnacyjną, pięcioosiową, ściśle symetryczną fasadę, będącą jednym z wcześniejszych przykładów neobaroku w Krakowie.

Stałym bywalcem „Kamienicy Pod Blachą”, a konkretnie kultowej kawiarni Vis-à-vis, był Piotr Skrzynecki, animator Piwnicy Pod Baranami. Fakt ten upamiętnia statuetka słynnego krakowianina, ustawiona przed kawiarnią, a wykonana przez Krystynę Borkowską-Niemojewską oraz Łukasza Niemojewskiego.

Przypomnijmy też, że w kamienicy obecnie znajduje się siedziba Triennale Grafiki i galeria Rodziny Sosenków z największą kolekcją lalek w Europie.

Od paru lat trwają prace remontowe i restauratorskie kamienicy. W 2018 r. Zarząd Budynków Komunalnych w Krakowie zlecił wymianę blachy miedzianej wraz z obróbkami blacharskimi i montaż nowego świetlika dachowego. Podczas prac konserwatorskich prowadzonych na ścianach odkryto polichromię z czasu przebudowy imitującą okładzinę z ciosów kamiennych oraz malowidło o motywach roślinnych wokół dolnego biegu schodów. Dekoracja malarska klatki schodowej po konserwacji została wyeksponowana.

W 2019 r. w trakcie prac konserwatorskich na ścianach w sieni odkryto podobną polichromię z „ciosów kamiennych”, a na sklepieniu dekorację w stylu pompejańskim przedstawiającą groteskowe półpostacie w otoczeniu motywów roślinnych. Architektura sklepienia podkreślona jest pasami imitującymi profilowanie. Dekoracja sieni jest kontynuacją dekoracji klatki schodowej. W 2020 r. zostanie poddana pracom konserwatorskim i częściowo rekonstrukcyjnym. Malowidło na sklepieniu zostanie podświetlone. Ekspozycja tej polichromii wzbogaci wygląd wnętrza kamienicy, które jest licznie uczęszczane ze względu na lokale usługowe znajdujące się również w oficynach w podwórzu.

Prace konserwatorskie i remontowe kamienicy realizowane są z budżetu miasta i dofinansowane z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa.

W cyklu [#krakowheritage](#) przybliżamy odnowione krakowskie obiekty. Zachęcamy do spacerowania ich szlakiem i publikowania zdjęć z tych wędrowek w mediach społecznościowych z hasztagiem [#krakowheritage](#). Wspólnie pokażmy, że jesteśmy dumni z efektów opieki nad zabytkami naszego miasta. Bądź turystą w swoim mieście – [#zwiedzajKrakow](#) i odkrywaj na nowo cenne zabytki.

Chcesz poznać więcej odnowionych zabytków Krakowa? – pozostałe odcinki cyklu [#krakowheritage](#) możesz znaleźć [tutaj](#).